

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

LEGEA

drepturilor pacientului

Senatul adoptă prezentul proiect de lege.

CAPITOLUL I

DREPTURILE PACIENTULUI LA SERVICII DE SĂNĂTATE

Art.1.- Deciziile economice, administrative, sociale, luate la nivel național, regional sau local vor ține cont și de influența pe care acestea o au asupra stării de sănătate.

Art.2.- Consumatorul de servicii medicale - denumit în continuare *consumator* - are dreptul să fie reprezentat, la fiecare nivel al sistemului medical, în probleme legate de elaborarea politicilor și programelor de sănătate, de criteriile alocării resurselor, precum și în procesul de evaluare a calității serviciilor medicale. Serviciile trebuie să fie accesibile, în concordanță cu nevoile și nu cu posibilitățile financiare ale pacientului, fiecare consumator având dreptul să beneficieze și de activitățile de promovare a sănătății și de prevenire a îmbolnăvirilor.

Art.3.- Serviciile furnizate sunt în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale de care dispune societatea, pacienții având dreptul la îngrijirile medicale de cea mai înaltă calitate pe care societatea și le poate permite.

Art.4.- Fiecare pacient este respectat ca ființă umană, indiferent de vârstă, sex, rasă, apartenență religioasă, statut socio-economic.

Art.5.- Este respectată viața, integritatea fizică, psihică și morală.

Art.6.- Securitatea fiecărei persoane este respectată, nimeni neputând fi supus torturii psihice sau fizice, tratamentelor crude sau degradante.

Art.7.- Intimitatea pacientului este respectată. În decurs de 5 ani, numărul maxim de paturi din saloanele de spital va fi de 8 și se vor asigura condiții minime pentru a izola bolnavul de privirile neparticipanților la actul medical.

Art.8.- Valorile morale, culturale, convingerile religioase ori filozofice ale pacientului trebuie respectate, inclusiv obiceiurile alimentare.

Art.9.- Consumatorul are dreptul să ceară și să primească informații cu privire la serviciile medicale disponibile, la profilul acestora și la modul de a le utiliza. Acestea trebuie afișate de către autoritățile sanitare într-un loc accesibil.

Art.10.- Pacienții internați au dreptul să fie informați asupra identității și statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate – denumiți în continuare *furnizori* - în grija cărora se află, asupra regulilor și obiceiurilor pe care ar trebui să le cunoască și să le respecte pe toată perioada spitalizării.

Art.11.- Pacienții au dreptul să primească informații privind starea lor de sănătate, intervențiile medicale propuse, riscurile și beneficiile potențiale ale fiecărei proceduri, alternativele existente la procedurile

propușe, inclusiv a neefectuării tratamentului, precum și date despre diagnostic și prognostic.

Art.12.- În cazul în care există argumente că informațiile ar cauza suferință consumatorului, acesta trebuie avertizat de acest fapt înainte ca informațiile să-i fie furnizate. Pacientul decide dacă mai dorește sau nu să fie informat.

Art.13.- Informațiile vor fi aduse la cunoștința pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate. În cazul în care pacientul nu cunoaște limba română se va căuta o formă de comunicare.

Art.14.- Pacientul are dreptul să ceară expres să nu fie informat, putând alege ca o altă persoană să fie informată în locul său.

Art.15.- Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament cu acordul pacientului.

Art.16.- Pacientul are dreptul să ceară și o a doua opinie medicală.

Art.17.- Pacientul are dreptul să solicite și să primească, la externare, un rezumat scris al investigațiilor, diagnosticului, tratamentului și îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării.

CAPITOLUL II CONSIMȚĂMÂNTUL

Art.18.- Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o îngrijire sau un tratament medical, asumându-și răspunderea pentru faptele sale. Consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art.19.- Când pacientul nu-și poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinței acestuia.

Art.20.- Dacă este necesar consimțământul reprezentantului legal, dar intervenția medicală este urgentă, aceasta se poate face dacă nu se poate obține la timp consimțământul reprezentantului.

Art.21.- Chiar dacă se cere consimțământul reprezentantului legal, pacienții vor fi implicați în procesul de luare a deciziei, atât cât permite capacitatea lor de înțelegere.

Art.22.- Dacă reprezentantul legal refuză să-și dea consimțământul, dar furnizorii consideră că intervenția este în interesul pacientului, hotărârea se ia în urma unui arbitraj.

Art.23.- Este obligatoriu consimțământul pacientului pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său. Consimțământul se presupune atunci când aceste produse biologice se folosesc în cursul stabilirii diagnosticului ori a tratamentului cu care bolnavul este de acord.

Art.24.- Consimțământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale în învățământul medical clinic și la cercetarea științifică. Nu pot fi folosite pentru cercetare științifică persoanele care nu sunt capabile să-și exprime voința, cu excepția obținerii consimțământului de la reprezentantul legal și dacă cercetarea este făcută și în interesul pacientului.

Art.25.- Pacientul are dreptul să știe exact cine se ocupă de el. În acest scop i se va comunica direct cine-l îngrijește, iar fiecare membru al personalului este obligat să poarte ecuson, pe care să fie scrise clar numele, specialitatea și funcția.

Art.26.- Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimțământul lui.

CAPITOLUL III CONFIDENȚIALITATEA

Art.27.- Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale

sunt confidențiale, chiar și după moartea acestuia. Încălcarea acestei prevederi atrage răspunderea disciplinară care poate merge până la sancțiunea excluderii din unitatea medicală respectivă.

Art.28.- Informațiile prevăzute la art.27 pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul consimte asupra acestui lucru în mod explicit sau dacă legea o cere în mod expres, în condițiile consimțite de pacient sau stabilite prin lege.

Art.29.- Consimțământul se presupune atunci când informațiile sunt oferite altor furnizori de servicii medicale acreditați, care se implică în tratarea pacientului respectiv.

Art.30.- Toate datele privind identitatea pacientului sunt confidențiale și sunt protejate în acest sens.

Art.31.- Pacientul are acces la propriile date medicale, rezultate, dosare cu investigații, tratamente și îngrijiri primite. Acest acces exclude date referitoare la terți.

Art.32.- Pacientul are dreptul să ceară completarea, corectarea, aducerea la zi a datelor personale și medicale referitoare la el, care sunt incorecte, incomplete, ambigue sau depășite.

Art.33.- Este interzis orice amestec în viața privată, familială a pacientului, exceptând situațiile în care această imixtiune influențează diagnosticul, tratamentul ori îngrijirile acordate și numai cu consimțământul pacientului.

CAPITOLUL IV DREPTURILE ÎN DOMENIUL REPRODUCERII

Art.34.- Dreptul la viață al femeii prevalează în toate situațiile în care femeia trebuie protejată în cazul sarcinii ce-i pune în pericol viața.

Art.35.- Dreptul la siguranța personală și la libertate este garantat în scopul protejării femeii de-a fi forțată să fie gravidă, sterilizată sau de a face un avort.

Art.36.- Oamenii au dreptul la informațiile, educația și serviciile necesare dezvoltării unei vieți sexuale normale și sănătății reproducerii, indiferent de starea civilă, de vârstă, de religie, de sex, de poziție socială, de stare economică ori de opinii politice.

Art.37.- (1) Dreptul femeii de a hotărî dacă să aibă sau nu copii este garantat.

(2) Prin serviciile medicale se protejează dreptul persoanei la alegerea celor mai sigure căi, recunoscute de reglementare a fertilității, care să fie accesibile tuturor.

Art.38.- Orice persoană are dreptul la metode de planificare familială eficiente, discrete și lipsite de riscuri.

CAPITOLUL V TRATAMENT ȘI ÎNGRIJIRI

Art.39.- (1) Orice persoană are dreptul să fie înscrisă la un medic de familie, precum și dreptul de a-și alege medicul de familie sau de a-l schimba.

(2) La nivelul fiecărei autorități sanitare locale și județene se afișează listele cuprinzând medicii de familie precum și modul în care se procedează în cazul schimbării acestuia. Aceste liste pot fi afișate și la nivelul unităților medicale.

Art.40.- (1) Pacientul are dreptul la asistență medicală de urgență din partea medicului de familie, a serviciilor de urgență ambulatorii sau din spitale, ori din partea altor unități de profil acreditate, în cel mai scurt timp posibil.

(2) În termen de maximum 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi se va stabili un număr de telefon comun, gratuit, pentru cazurile de urgență complexă, realizându-se un dispecerat comun - informare telefonică simultană - pentru serviciul medical, poliție și pompieri. Acest număr trebuie să fie identic în toată țara.

Art.41.- În fiecare localitate se dă publicității, periodic, intervalul maxim de timp în care ajunge ambulanța, iar pacientului i se va asigura

un pat, dacă este nevoie, în maximum 2 ore de la prezentarea la serviciul de urgență.

Art.42.- Dacă furnizorii sunt obligați să recurgă la selectarea pacienților, și întrucât anumite tipuri de tratament sunt disponibile doar în număr limitat, această selectare se va face pe criterii medicale.

Art.43.- (1) Pentru a înlătura sau reduce la minim riscurile pentru pacienți, intervențiile medicale se pot efectua numai dacă există condiții de dotare și personal necesare.

(2) Se exceptează de la prevederile alin.1 cazurile de urgență apărute în situațiile extreme sau izolate.

Art.44.- Orice persoană are dreptul de a fi protejată prin serviciile medicale, în ceea ce privește practicile neprofesioniste.

Art.45.- Pacientul are dreptul la înlăturarea sau reducerea suferințelor în conformitate cu nivelul cunoștințelor medicale. Pacientul are dreptul la îngrijiri terminale umane, care să îl ajute să moară în demnitate.

Art.46.- Pacientul poate beneficia de sprijinul familiei, al prietenilor, de suport spiritual, material și de sfaturi pe tot parcursul îngrijirilor medicale. La solicitarea pacientului, în măsura posibilităților, mediul de îngrijire și tratament va fi creat cât mai apropiat de cel familial.

Art.47.- (1) Personalul medical sau nemedical din unitățile sanitare nu are dreptul să supună consumatorul nici unei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să-l recompenseze, altfel decât reglementările de plată legale din cadrul unității respective.

(2) Consumatorul poate oferi angajaților sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii.

Art.48.- Transferarea pacientului de la o unitate medicală la alta poate începe numai după obținerea acceptului de primire a pacientului.

Art.49.- (1) Consumatorul are dreptul de a nu fi abandonat, ceea ce impune dezvoltarea continuității îngrijirilor medicale.

(2) Continuitatea îngrijirilor se asigură prin colaborarea și parteneriatul dintre diferitele unități medicale publice și non-publice, spitalicești și ambulatorii, de specialitate sau de medicină generală, oferite de medici, cadre medii sau alt personal calificat. După externare, pacienții au dreptul la serviciile comunitare disponibile.

Art.50.- În fiecare localitate cu peste 20.000 locuitori consumatorul are dreptul să găsească o farmacie și serviciu stomatologic de gardă, al căror program și mod de contactare va fi publicat. Asociațiile de profil se vor organiza pentru a respecta această obligație.

Art.51.- Autoritățile sanitare vor da publicității, cel puțin odată pe an, rapoarte asupra respectării drepturilor pacientului, în care compară diferitele regiuni ale țării între ele și situația existentă cu una optimă. Acestea vor conține și informații clare despre modul în care pacienții pot depune plângeri, comentarii și sugestii. Consumatorul are dreptul ca, în termen de cel mult 30 de zile, să primească un răspuns la plângerea depusă.

Art.52.- (1) Fiecare unitate medicală este obligată ca, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să afișeze propriile standarde.

(2) Standardele prevăzute la alin.(1) vor cuprinde obligatoriu și modul de contactare a medicului de familie în timpul și în afara programului, dreptul pacientului la programare, respectarea acestuia în limita unei ore de întârziere, modul în care se face o reprogramare, timpul maxim de furnizare a serviciilor de urgență, modul de comunicare a rezultatelor, investigațiilor, facilităților de acces pentru copii, vârstnici, persoane cu handicap și gravide.

(3) Nerespectarea prevederilor alin.2 atrage răspunderea disciplinară.

**CAPITOLUL VI
DISPOZIȚII FINALE**

Art.53.- Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art.54.- Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, orice dispoziții contrare se abrogă.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 13 noiembrie 2000, cu respectarea prevederilor articolului 74 alineatul (2) din Constituția României.

p.PREȘEDINTELE SENATULUI

Ulm Nicolae Spîncanu